

"ESTEZET"
L.dz.1120/43
N.York dnia 14.IV.1943.

1120

SZEF ODDZIAŁU WYWIADOWCZEGO SZT.N.W.

W załączeniu przedstawiam:

- a/Wniosek reorganizacji Ekspozytury "ESTEZET" /zal.nr.1/,
 - b/Projekt instrukcji organizacyjnej dla placówki wywiadowczej, którą powstała w kontynuacji pracy Ekspozytury "ESTEZET" /zal.nr.2/,
 - c/Projekt budżetu tej placówki /zal.nr.3 a + b/
- /Wszystkie załączniki w 2-ch egzemplarzach/.

Wniosek i projekty uzyskały aprobatę p.plk.dypl.Mitkiewicza, Zastępcy Szefa Sztabu N.W. w Washingtonie, co jest uwidocznione na pierwszym egzemplarzu wniosku reorganizacji.

Dla ogólnego wyjaśnienia melduję, iż w związku z moją rezygnacją odnośnie pozostania w Stanach Zjednoczonych, p.plk.Mitkiewicz polecił opracować wniosek pozostawienia w Stanach Zjednoczonych nie Ekspozytury, a placówki wywiadowczej. W tym też duchu ujęte zostały moje projekty reorganizacyjne. Już po opracowaniu projektu p.plk.Mitkiewicz przyszedł do przekonania, iż zreorganizowana Ekspozytura powinna zachować swój dotychczasowy charakter i nazwę, i dlatego zredagował pismem aprobatę w tej formie. - Nie było niestety już czasu, żeby przerobić i przepisać wnioski reorganizacyjne. Zresztą nie jest to istotne; w przedstawionym jako zal.nr.2 projekcie instrukcji wszystko może pozostać bez zmiany, o ile zaś zamiarem Pana Pułkownika będzie pozostawienie placówce nowojorskiej charakteru Ekspozytury i nazwy "Estezet", zmienić-by trzeba w załączonych projektach nazwy.

Ponizej przedstawiam wyjaśnienia szczegółowe odnośnie poszczególnych punktów:

1/ REORGANIZACJA EKSPozyTURY "ESTEZET" /zal.nr.1/.

Reorganizacja Ekspozytury jest już właściwie w toku:

a/W przewidywaniu reorganizacji i korzystając z wakansu na placówce Chicago, wszcząłem kroki dla likwidacji placówek w Stanach Zjednoczonych. W obecnej chwili placówki Chicago i Detroit są już w trakcie likwidacji. Placówka w Pittsburghu będzie zlikwidowana w ciągu m.maja i p.Kasprzak przejdzie do N.Yorku.

b/P.plk.Mitkiewicz wydał już rozkaz zlecający przekazanie współpracy z biurem Donovan'a i G.2 do jego biura. Odpis tego rozkazu przedstawiam za L.dz. 1136/43.

Ponadto p.plk.Mitkiewicz zlecił przeniesienie do składu swego biura mjr.dypl.Jedrzejewskiego,por.Piotrowskiego,por.Czaykowskiego,por.Romkego i 1 maszynistki.Ponadto zlecił przekazanie maszyn do pisania i czesci sprzetu biurowego.W obecnej chwili wspolprace z OSS i G.2. prowadzi jeszcze Ekspozytura z uwagi na trudnosci wyszukania pomieszczenia na biuro Z-cy Szefa Szt.N.W.w Washingtonie.Z chwila wynajecia lokalu,wspolpraca zostanie przekazana, a por.Czaykowski i por.Romke,ktorzy przebywaja jeszcze w N.Yorku, przeniosa sie do Washingtonu.

Prosze o dodatkowa aprobate wniosku reorganizacyjnego w kierunku przekazania wspolpracy i personelu.

2/ INSTRUKCJA ORG.NOWEJ PLACOWKI W N.YORKU.

a/Instrukcja ulozona zostala na wzor Instrukcji Org.dla Ekspozytury L.185/II/Wyw./Est/42.

b/Z punktu widzenia potrzeb Centrali zachowano zalatwianie spraw KW oraz kierownictwo placowek w Pld.Ameryce.Melduje przytem, iz kierownictwa placowek pld.amerykanskich nie moznaby ustawiac n.p.w Rio de Janeiro ze wzgledu na trudnosci lacznosci stamtad. Lacznosc z Pld.Ameryka idzie przez N.York wzgl.Washington, a Angli- cy stad kieruja swemi placowkami pld.amerykanskimi.- Co do placowek pld.amerykanskich,to rozpoczely one wspolprace z Amerykanami i zachowanie ich wydaje mi sie wskazane.

c/Tak p.plk.Mitkiewicz,jak tez i Attache Wojskowy w Ottawie p. pplk.dypl.Ilinski,podzielili ma opinie,ze placowka wywiadowcza w Ottawie powinna zostac.Osoba kierownika placowki kpt.Birkenmayera moglaby zostac blizej zwiazana z Attachatem,n.p.w formie przydzielenia go formalnie /jako oficera/ do Stacji Zbornej w Windsorze i odkomenderowania do Ottawy.W razie,jesliby Pan Pul- kownik nie podzielil mej opinii odnosnie zachowania placowki wy- wiadowczej w Kanadzie,kpt.Birkenmayer moglby przejsc do N.Yorku na stanowisko kierownika referatu studjow,ktory wakuje po mjrze Jedrzejewskim.

d/Z-ca Szefa Sztabu wyrazil zyczenie stalego informowania go o wewnetrznych zagadnieniach amerykanskich oraz tut.grupach obco- jezycznych.W zwiazku z tem przewidziano zachowanie dotychczasowe- go wydzialu studjow Ekspozytury w nieco zredukowanym rozmiarze. Wydaje mi sie,ze referat studjow powinien zostac zachowany;posia- da on duzy dorobek w formie zalozonych dossier's,wykwalifikowane- go personelu i znajomosci zagadnien poszczegolnych grup obcoje- zycznych w Stanach Zjednoczonych.

Zdaje sobie sprawe,iz w przyszłym zakresie pracy nowej placowki w N.Yorku,w szczegolnosci w zakresie studjow grup obcojezycznych, zainteresowania Centrali nie sa wielkie i ze praca nowej placowki w zakresie studjow bedzie pozyteczna przede wszystkim dla Z-cy Szefa Szt.N.W.w Washingtonie oraz eferatu pplk.Przeddzieckiego w M.O.N.

Wychodze jednak z zalozenia,iz placowka wywiadowcza w N.Yorku /KW i sprawy pld.amerykanskie/ i takby zostala.Ponadto staralem sie preeliminowac wydatki na nowa placowke jak najoszczedniejsza.

e/ W związku ze zleconym dla p.plk.Mitkiewicza zadaniem studjowania zagadnień planowania powojennego,co wymaga studjowania b.bogatej literatury tego przedmiotu,p.plk.Mitkiewicz zamierza wystapic do Pana Pulkownika o zwiekszenie etatu nowej placowki o jeszcze jednogo referenta tych spraw.- W zalaczonym projekcie,etatu tego nie przewidzialem.

f/ Referenta spraw zydzowskich nie przewiduje w nowej organizacji. Obecny referent,p.Glaser,bedzie musial byc zwolniony.Staralem sie zainteresowac osoba Glasera ppor.Lipskiego,ktory obiecal czynic starania w kierunku sciagniecia Glasera na jakis czas do Londynu. Uwazam,iz szkoda pozbywac sie Glasera,niezaleznie bowiem od znajomosci zagadnień zydzowskich,swoistego patryjotyzmu polskiego,ma on jeszcze przez swe malzenstwo dostep do czolowych sfer zydzowskich i informacje o wielu zagadnieniach nawet nie-zydzowskich. Prosze Pana Pulkownika o wskazowki odnosnie osoby Glasera po ewentualnym porozumieniu sie z ppor.Lipskim.

g/ Jak juz meldowalem Panu Pulkownikowi,sprawy zamowien dla Oddzialu Specjalnego rozrosly sie i zajmuja Ekspozyturze b.duzo czasu. Wobec faktu,iz sprawy zamowien wlaczone zostaly do kompetencji Z-cy Szefa Szt.N.W.w Washingtonie i przewidziany jest w jego skladzie osobowym oficer materjalowy,wydaje mi sie wskazane,by kierownictwo tych spraw przekazano do biura p.plk.Mitkiewicza z chwila, gdy ten oficer zostanie przydzielony.

W N.Yorku zalatwialby sprawy prowadzenia rachunkowosci zamowien,ubezpieczenia,ekspedycji etc specjalny urzednik.Wyjasniam te sprawy zreszta blizej w punkcie E.4.- P.plk.Mitkiewicz podzielil moj poglad co do formy organizacyjnej zalatwiania spraw zamowien Oddzialu Specjalnego w przyszosci.

Co do por.Krosnowskiego,to zamierzam^{teu} postawic wniosek przeniesienia go do rezerwy.Por.Krosnowski,pragnac pozostac nadal w dyspozycji Pana Pulkownika,sam zaproponowal swa wspolprace po kilka godzin dziennie bezinteresownie lub za drobnem wynagrodzeniem.

Prosze Pana Pulkownika o decyzje w tej sprawie.

h/ Etat kancelarji nowej placowki jest dosc duzy.Dla wyjasnienia dodaje,iz kierownik kancelarji prowadzi kasowosc /obecnie 4 konta - dotacja,depozyt Centrali,zamowienia Oddz.Specjalnego i biuro Z-cy Szefa Szt.N.W./; sekretarka prowadzi dziennik i ekspedycje. Przynajmniej 1 tlumacz/-ka/ jest niezbedny,jak rowniez 2 maszynistki.

Pozostawalaby ewent.otwarta kwestja likwidacji referenta szyfrowego.Po przekazaniu wspolpracy licze sie ze zmniejszeniem ilosci depezh szyfrowych.W obecnej jednak chwili depezh jest duzo,ponadto referent szyfrowy pomaga w ekspedycji zamowien.

i/ Przewidywany etat pokrywa sie mniejwiecej z dzisiejszym faktycznym stanem /wakuje jedynie stanowisko kierownika referatu studjow i jest jeden urzednik ponad przewidywany etat.Jednego urzednika prawdopodobnie zwolnie/.

j/ W zakresie dzialania nowej placowki pozostaje,w mysl zyczenia p.plk.Mitkiewicza,wspolpraca z Brytyjczykami.Ponadto,celem lepszej asekuracji nowej placowki po przejeciu wspolpracy z OSS i G.2.,nawiazalem blizsze stosunki z FBI /sprawy KW/. Wreszcie

rozpocząłem współpracę tak z FBI, jak też z Military Intelligence na tematy zagadnień pld.amerykańskich.Placówki w Rio de Janeiro i Buenos Aires współpracują już w terenie z Amerykanami.Pierwsze materiały zostały już doręczone i w N.Yorku i w terenie. Ta współpraca pozostaje w kompetencji przyszłej placówki i p.płk.Mitkiewicz nie zamierza jej przejmować.Ponadto do czasu mego odejścia będę, w myśl życzenia p.płk.Mitkiewicza, podtrzymywał ja również kontakty waszyngtonskie /niezależnie od przejętej przez biuro p.płk.Mitkiewicza współpracy/, przede wszystkim dla realizacji zamówień.

k/ Odnosnie spraw kasowych proszę Pana Pułkownika:

1/o decyzję w sprawie prowadzenia rachunkowości zamówień Oddziału Specjalnego i Oddziału Wywiadowczego, o co zwracam się osobnym pismem,

2/ o szczegółową instrukcję, jak prowadzić rachunkowość biura p.płk.Mitkiewicza.Biuro to będzie opłacane częściowo przez M.O.N., częściowo przez Oddział Wywiadowczy.Nie jest nikomu z mego biura bliżej znany system rachunkowości stosowany przez organa Intendencji Wojskowej, i koniecznym jest otrzymanie szczegółowych wytycznych, jak należy prowadzić rachunkowość kredytu M.O.N.dla biura Z-cy Szefa Szt.N.W.

1/ Proszę Pana Pułkownika o aprobatę zwiększenia djet personelu z 5-ciu przynajmniej na 6 dolarów.Hotele bardzo w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie podróżowały, i wyjeżdżający czasami poświęca 3/4 djet a nawet całą djetę na hotel.Ministerstwo Skarbu podwyższyło już djety dla Ambasady i Konsulatów.Proszę Pana Pułkownika o tę decyzję o ile można telegraficznie.

m/ Początkowo p.płk.Mitkiewicz zamierzał w swym referacie szyfrowym w Washingtonie również załatwienie depeusz szyfrowych nowej placówki.Zgodził się jednak, iż ze względu na trudności techniczne i opóźnianie depeusz, placówka będzie miała szyfr własny do porozumiewania się z Centrala.Byłoby ponadto wskazane, by zmienić placówkom Kod "666" na "777".

3/ PRELIMINARZ BUDŻETOWY.

a/ Mimo kalkulowania jak najoszczędniej, nie byłem w stanie zestawić oszczędniejszego preliminarza budżetowego, niż około 8 i 1/2 tysiąca dolarów, jeśli miało się uwzględnić zadania i potrzeby Z-cy Szefa Szt.N.W.w Washingtonie.

b/ Jeśli zostanie utrzymany referat studjów, to niegębna byłaby podwyżka dla personelu około 15%.- Od jesieni ub.roku nie podwyższałem nikomu z personelu cywilnego, aczkolwiek nikt z personelu cywilnego nie doszedł do zezwolonej mi granicy maksymalnej /270 dolarów dla referenta, 200 dol.dla tłumacza, 175 dol.dla maszynistki/. Ambasada i Konsulaty otrzymały b. duże podwyżki, Polish Information Center ustalił ostatnio pobory na 200 dol.dla maszynistki, 250 dol. najniższa pensja referenta.

c/ Preliminowano kwotę 330 dol.na koszty podróży z uwagi, iż trzeba będzie częściej wyjeżdżać w teren wobec likwidacji placówek w Stanach Zjednoczonych.

d/Lokal wydziału wywiadowczego poza gmachem Gen.Konsulatu staram

się zlikwidować od 15.V.względnie od 1.VI.- Koszt 50 dol.stanowi
sprzątanie i utrzymanie lokalu w gmachu Gen.Konsulatu.

~~-----~~

Proszę Pana Pułkownika o rychłą decyzję i awizo telegraficzne
odnośnie reorganizacji Ekspozytury.

SZEF EKSPozyTURY:

.....
Sadwik.

3/trzy/ załączniki.

Document

Onion Skin

1122